

nov 30.000 K., za ustanovitev tehniških ustanov 35.000 K., za ustanovo za obrtne strokovne šole 50.000 K., za tri ustanovna mesta na dijaškem zavetišču na Dunaju 30.000 K., za zgradbo rešalnega poslopja v Ljubljani K. 900.000 K. Poleg tega je porabila Kranjska hranilnica vsako leto znatne zneske za podporo učencev se mladine, s tem, da je redno darovala precejšnje vsote predstojništvom vseh srednjih šol dežele, potem vsem ljudskim šolam v Ljubljani in društvom, ki se bavijo s takimi podporami. III. Z e m l j e d e l s t v o. Neznačne tudi niso v svoji skupni vsoti številne večje in manjše podpore za pospeševanje zemljedelstva. Ne glede na Kmetijsko družbo za Kranjsko, ki dobiva dokaj let rentne podpore, so se podpirale tudi njene podružnice in mnogoštevilne gospodarske zadruge; tudi prispevki, ki jih je darovala Kranjska hranilnica za napravo in ohranitev šolskih vrtov in deželi, katerih naprave ne bi bila pospeševala. Samostojna akcija, ki jo je priredila Kranjska hranilnica, je bila podpora za prenovitev vinogradov v krškem okraju s porabo okroglo 30.000 K. IV. P r o m e t t u j c e v. V ta namen so se darovale podpore kranjskemu odseku nemškega in avstrijskega planinskega društva, volilo zdravilišču na Bledu v znesku 35.000 K. in več manjših podpor za povzdigo tujskega prometa. V P r o m e t Kranjska hranilnica se tudi ni nebitno udeleževala pospeševanja za gradnjo železnic v deželi. Prispevala je k začetnim delom skoraj vseh krajevnih železnic na Kranjskem. O priliki gradnje železnic Ljubljana-Kamnik, dolenskih železnic, železnic iz Ljubljane na Vrhniko in proge Kranj-Tržič je pospeševala Kranjska hranilnica njih financiranje s tem, da je prevzela osnovne delnice v skupnem znesku 587.200 K. Za napravo železniških postaj na Verdu pri Vrhniku, Boštanju in Beli peči je prispevala vsekup 17.000 K. VI. U m e t n o s t i n u m e t n i o b r t. Redne letne podpore so se dajale umetnoobrtni strokovni šoli v Ljubljani, Kranjskemu zavodu za umetno tkalstvo, Filharmonični družbi in Glasbeni Matici. Poleg tega je podpirala Kranjska hranilnica ne majhno število domačih umetnikov z ustanovami in z nakupom njihovih del. Cerkveni umetnosti zlasti je služila letna podpora škofijskemu umetniškemu društvu v Ljubljani. Nič manj ni pospeševala Kranjska hranilnica vzdrževanja in popravljanja cerkvenih umetniških spomenikov. K stroškom za popravo stolne cerkve v Ljubljani in k stroškom kapiteljske cerkve v Novem mestu je darovala znesek 15.000 K. Manjše zneske je naklonila za zgradbo, odnosno vzdrževanje in olešavo cerkva pri Sv. Jakobu in v trnovskem predmestju v Ljubljani, potem one v Stari Loki, Št. Lampertu, na Premu, franciškanske redovniške cerkve v Novem mestu, cerkva v Radovljici, St. Marjeti pri Preski, Velosovem in več drugih. VII. Z a s t a v b n i r a z v o j d e ž e l n e g a s t o l n e g a m e s t a , o s o b i j t o t a m l a j z a z g r a d b o p o s l o p j i k i s l u ž i j o o b ē k o r i s t n i m n a m e n o m , se je darovalo med drugim: za gradnjo župnišča pri Sv. Jakoba 24.000 K., za gradnjo delavskih hiš 180.000 K., za gradnjo topnicaške vojašnice 300.000 K., za gradnjo deželnega muzejo „Rudolfinuma“ 260.000 K., za gradnjo deželnega gledališča 52.000 K., za gradnjo poštnega poslopja 70.000 K. VIII. Z n a n s t v e n a s t r e m l j e n j a je Kranjska hranilnica vselej dejansko podpirala. Muzejsko društvo in potresno opazovalnico je podpirala prav tako radodarno kakor mnogoštevilne zasebne učenjake, ki so si izbrali za poklic preučevanje naše domovine. Pričujoče številke dovoljujejo kratek pregled o tem, kar je darovala Kranjska hranilnica v blaginje dežele in v korist mesta Ljubljane ter dopuščajo nado, da bo mogla Kranjska hranilnica ob pospešnem in neovirarem razvitku svojega poslovanja delovati tudi nadalje v staroobičajnem blagovitem zmislu kot prava dobrوتnica dežele.

Proti tej hranilnici torej, ki je toliko dobrega storila, so pričeli prvaki po nesrečnih septembarskih dogodkih gonjo in jo skušali ugodobiti. Razumi se samo ob sebi, da se je hotelo s tem pomagati edino na pol bankerotnim prvaškim potjetjam, ki smrdijo vsi precej po žlindri... Pričelo se je agitirati s tem, da ne stoji kranjska hranilnica dobro. To je seveda brezprekona pobalinska laž. Dne 1. oktobra 1908

imela je kranjska hranilnica vlog za skupno čez 65 $\frac{1}{4}$ milijonev kron. Ves ta denar je popolnoma varno naložen, tako da vložniki niti vinarja ne morejo izgubiti. Poleg tega ima hranilnica še rezervnega sklada blizu 9 milijonev kron. Prvaška gonja je povzročila sicer, da so se vloge do konca novembra za 9 milijonev znižale. Tistim, ki so denar zahtevali, se je brez zapreke izplačala. Ta vzorna hranilnica se je torej lahko brezvestni prvaški goni smejala.

Na naprosto hranilnice sta tudi od vladne pooblaščena gg. c. k. dvorni svetnik Gozani in c. k. deželno-sodni svetnik Kremlašek blagajne preiskala in našla, da je vse „v naravnost v zunem redu“ in da daje kranjska hranilnica vložnikom „najboljše varstvo ter je vsak strah pred kakšno izgubo popolnoma neutemeljen“.

Povedali smo to, da pokažemo ljudstvu, s kakšnimi brezvestnimi sredstvi se bori prvaška gospoda proti vsemu, kar ne trobi v njem rog. Mnogo je zaslepljenih, ki bodejo svoje denarje raje v bankerote prvaške zavode vlagati. In kadar jih bodejo izgubili, takrat naj se ti reveži potkajo na svoja prsa in naj zakličejo: mea culpa, mea maxima culpa . . .

Napredna podjetja pa bodejo rastla in se razvijala. Kajti ta podjetja so izraz stare resnice, da zamore slovensko ljudstvo le spo- mčjo nemškega in sporazumno z nemškim napredovati.

In čas bode prišel, ko bodejo Slovenci sami svoje hujškače — proklinjali!

Politični pregled.

Vitezki Madžaroni. Madžaronski poslanec Nagy namerava napraviti dne 14. aprila, to je na dan 50 letnice tiste komedije, na kateri je stari Košut odstavil habsburško krono od ogrskega trona, gotovo proticesarsko priredo. Zaje se je zanjo že 25 madžaronskih poslancev priglasilo. Ali nimajo na Avstrijskem nobene mokre cunje, da bi te ciganske klativiteze poznali?

Kaj zmore dobra organizacija, nam je pokazala Unija predilniških delavcev v svojem po-ročilu za 1906 in 1907. V teh dveh letih se je udeležila 374 akcij, in sicer 178 naskočnih štrajkov, 6 odbijalnih, 23 izprtij, 113 gibanj brez štrajka. Od teh se je doseglo popolnega uspeha v 158, delnega v 177 — le 39 akcij je bilo brezuspešnih. Pri teh akcijah je bilo udeleženih 47 podjetij iz 120.492 delavci in delavkami. Doseglo se je: l. 1906. Za 1.746.260 kron letne zboljšane plače in 1.822.800 ur letno skrajšanja dela delavnika; l. 1907: 2.610.334 kron letno zboljšane plače in 6.861.065 ur skrajšanega dela delavnika. Odkar pa eksistira „Unija predilniških delavcev in delavk“, t. j. od 1. marca l. 1901 do konca septembra 1908, se je plačalo štrajkovske podpore — 787.029 kron. V letu 1906 in 1907 se je izplačalo samo štrajkovskih podpor 523.975 kron. Brezposelne podpore je plačala Unija samo v letu 1908 (od januarja do septembra) — 84.291 kron. Od svojega postanka je plačala Unija brezposelne podpore znesek 243.632 kron, za pravovarstvo pa 22.967 kron. Potovalne podpore je izplačala Unija letos (od 1. januarja do 30. septembra) že 38.643 kron. Članov šteje danes: 54.000. Tako delavci! Ali bi ne bil tudi skrajni čas, da se kmetje organizirajo in za se delajo?

Plače za poslance, to je, kakor znano, eno najvažnejših vprašanj avstrijske politike. Kajti poslanci imajo sicer srce za ljudstvo, pa tudi za — svoje žepe. Kakor smo že poročali, hoče vlada zdaj poslancem plače pavaširati. Obenem se bode tudi dohodki predsednika in podpredsednikov zvišalo. Vsak poslanec bi po vladini predlogi letno 6.600 kron dobil. Dohodki predsednika bi se zvišali od 20.000 na 30.000 krov., dohodki podpredsednikov pa od 12.000 na 15.000 krov. Potemtakem bi nas davkoplače-valce koštala državna zbornica sledeče svote: 516 poslancev po 6.600 K . . . 3,405.600 K predsednik 30.000 „ 5 podpredsednikov po 15.000 K 75.000 „

5 podpredsednikov po 15.000 K. 75.000 " skupaj krov 3,510.600

Torej okroglo $3\frac{1}{2}$ milijonov krov bi nas ti pridni gospodje koštali. Približno toliko plačujemo tudi danes zanje. Torej, volilci, le tiko bodite: po-

slanci ne bodejо od lakote peginili, prav
gotovo nе . . .

Državni proračun kaže za leto 1909 nina 2.303.596.103 krone izdatkov, 2.303.657,3 ima krov pa dohodkov. Med dohodki so največji Medveni, ki pridejo iz davkov! 345 milijonov boda na državo izprešati iz direktnih davkov, cerkev milijonov pa iz indirektnih, 144 milijonov je moč pol iz carine, 173 milijone pa iz kolonialnih taksov i. t. d. Direktni davki so razdeljeni na Medvene bogatini in reweži, in direktni pa plačljivite literice velenoma siromašno delavske ljudi hudo stvo! — Med izdatki so zanimivi: ste na cveza, za "skupne zadeve" (za c. in kr. armado) dolg! milijonov in pol, za c. kr. deželno branilnog 87.304.574 kron! njego

Dopisi.

Iz Spodnje Polskave. Dne 28. grudna 1861. izvoljeni novi obč. odbor izvolil je dne 20. t. za župana zopet prejšnega župana vri g. Siherla; za svetovalce pa g. restavrat Trösterja in g. Fotočnika, oba na Pragerski Članek v "Slogi" in sicer v prvi štv. je ta velika laž, da bi bila pri volitvi propala, nemšarska stranka⁴⁹ (nemškutarje imenuje nam Sloga "Štajerciance). "Sloga" toraj začne že pri prvi štv. resnično "obrati" in "lagati" kakor prednik, "Novi slov. Štajerc". Ta list nam zavolj laži in narodnega hujskanja ni mogel živeti, slutil je da ga nobeden poštenjak mara, ter se je prekrstil v novo ime "Sloga" misleč da bode boljše šlo; ravno tako kaže pride kaka obrt na kant, spremeni ime skuša pod novim imenom nadalje ljudstvo batiti. Pa "Sloga", to ne bode šlo, vidi se že pri prvi številki, da imaš vse lastnosti poginjen prednika in ravno tako malo ti bode ljuds verjelo kakor "Novi slov. Štajercu", najmo na Polskavi. Mi smo naprednjaki ter se ne ramo na narodno hujščišče mi delamo; le za gos darstveni napredek v teh za kmete jako žalost časah. Tvoje neumne narodne hujskarje prod "Sloga" le kje drugod, pri nas nič ne sku mi ne potrebujemo židovskega blaga. Mi smo ostanemo vrli slovenski možje, pa tudi Štajcanci. Prorokujemo ti pa že naprej, da bo končala v kratkem času na jetiki, kakor končal ranjki "Novi slov. Štajerc." Mi smo Iz Slov. Bistrice. "Sloga" želi za Bistroc narodnega lončarja in sodarje. Nam je vse eno ali je Nemec ali Slovenec. Unlončar in umrli sodar sta bila oba Nemca, do zvesta delavca ter pri ljudstvu sploh do ljubjena ker sta bila vestna delavca. Imam bližini sodarja narodnega hujščaka po reči "Sloge"; pa boljše bi bilo manj hujskati, sode delati za rabo za tekočino ne pa za f Ne narodnost temveč strokonjaštvo dela m meista.

Iz Pragerskega. Že večkrat smo imeli v je
se pritožiti zoper napade črešnjevskega župnika Janez Sušnika, pa smo zmraj še prizana. Zadnjo nedeljo je zopet klatil na prižnici, med drugimi neumnostni kričal, da smo si najeli neko razčapano malovredno osebo, kaže pred nami nosila našo rdeče "feco" (feco itd. Slišali smo da v spovednici celo šolsko izprašuje črez naše časopise. Da draži in napadljudi od naše stranke, kateri imajo v fan kaj za upraviti, tega nadalje ne omenimo. danes spregovorimo samo resno besedo: G. i nik Janez Sušnik! Mi Vam ojstro zapomnimo pustite nas za vseljan in povsod v miru, prvi priložnosti branili se boderemo ter vas ojstro napali, da se boderete v najskrivnejši h skrili! Mi hočemo pred Vami mir, drugače boderemo upognili, in ako bi bili Vi tako visakor je sv. Mihela stolp. Sodil nas bode ti ne pa človeče, katero ima koše grehov na se Toliko v premislek. Delavnica

Laporje pri Slov. Bistrici. Dragi „Štajne“ nekaj ti imam poročati od našega župnika Medveda pa tudi od Laporskega „teaterja“ ki je Medved v stari šoli zrihtal. Preje se nik ni upal iti deco krščanski nauk v šolo učit; je dejal, da bo „plafon“ na njih padel. Ali zdaj je „teater“ tam, zdaj pa še harica gre „teater“ igrat. V tem „teatru“ im različne igre, po noči pa Bog zna kakšne druge mladina. Dobro je vrihtal Kristuzov

mestnik ta „teater“; po 1 kroni se plača vstopnina itd.; dobro je za govedino, ker Medved ima rad meso, to je vsakemu znano. Nadalje je Medved lansko leto na cvetno nedeljo pridigoval, da niti ni helerja zaslužil pri zgradbi povečane cerkve, še skoraj bi bil ob zdravje prišel, toliko je moral trpeti; gospod je moral težko kamenje nalagati in opeko nositi itd. O Vi vlogi siromak Medved, račune pri topli mizi sklepali in pa en literek z Vašimi podrepniki piti, to pa ni tako hudo. Kdaj bote pa sv. misijon brali, ko ste ga na cvetno nedeljo pozabili? To je še zmirom na dolg! Ta gospod je faranom silno velike plačilne naloge napisal. Farani so šli nad župnika v njegov brlog; dobro da je imel ključavnico, da se je zaprl, drugače bi ga bili pohrustali. Bojo se enkrat laporski fari oči odprle, pa joj prepozno bo. Župnik tudi pridiga, da nedelja je Gospodov dan; zakaj pa on ne spoštuje nedelje celi dan, da uraduje v svoji posojilnici? To ni kristjan, ki se celi dan za penez brig! Ako ste vi župnik Kristuzov namestnik, držite se bolj cerkvenih knjig, ne pa politike! Nadalje Vas vprašamo zakaj, na svojega brata ne čuvate bolj, da zmirom ponočuje; od tistega pa nič ne ve povediti iz priznice, le pred svojim pragom prej pometite potem ite pred druge pometat. Boga, žihor, zahvalite, da Vas je laporska fara sprejela, iz pod Wejsperga ste morali odrimiti. Kaj veste kako Vam je šlo zadnjič v Bistrici ko vas je en Nemec za frak držal? to je bilo lak, lak, gemer frak frak . . .

Opazovalec.

Iz Haloz. Ko je bila prišla Lizička v naš farov, bila je kakor rožica v sredini vrta; nje obrazek bil je mil, nje oči bile so človeku v sreči segajoče. Smehljaj nje je očaroval, govor nje je bil prijeten. Dobro še se spominjam ko sem jo bil srečal nekoč. Obstal sem bil. Nepremično sem zrl za njo, ter tiko zdihnil: Ljubi Bog zakaj si mi jo pokazal, ako mi je ne daš? Kri mi je kipela k srcu, pozabil sem na vse; skoraj bi bil padel na kolena, da je vstvaril včni duh kaj tako milobnega. Dragi čitatelj ko pa jo pogledam danes lahko bi se razjokal. Ni več tistega milega obrazeka in izginile so nedolžno smehljajoče oči. Ob neki priložnosti pršam Tonča kaj se je vendar pripetilo Lizički, da se je v zadnjem času tako spremenila. Dragi prijatelj tudi meni se čudno vidi, odgovori Tončo, sicer Ti pa moram reči, da še nisem videl nobenih farovske kuharice lepe. Cenjeni gospod urednik! Mislil sem Vam že o tem poročati pa nisem si upal ker pri nas večkrat burja zabrije, da nam črnilo zmrzuje. Tudi našemu kaplanu spet huda prede, ker se ne odkriva cerkvenemu ključarju. Prevzel je tudi viničarja cerkve. Zato bo v kratken poklican spet v Maribor na odgovor. Bog daj da bi se preselil, ker svojega vina nikomur ne privošči, sam pa ga le pije in je ročko strl nekoč. Kje so časi ko si še bil abstinent. Jaka!

Pusti zdaj politiko

Brez Habičaka ne bo šlo;
Juri Muri njega Jaha,
Občina že vsa je plaha
Društva vsa se krhajo
Crni, ker nesložni so,
Oj „Štajerc“ ti pa loše piši,
Habičaka nam nariši.

Miroljubček.

Iz Kozjaka. Staro leto je minulo, nastopili smo novo in ravno v novem moramo začeti, da nas na potlačijo naspromti narodnjaki. Zatorej vas prosim za nekaj vrstic prostora, da navedem nekoliko od našega blagega kraja Kozjaka. Nedavno je naš fajmošter N. N. pri nekemu delavcu za cerkvene dele pustil nekaj naročiti za v njegovo župnijo; njegovo ime mi ni znano. Imela sta beseda do Božiča delo izvršiti a on je zdelal svojo reč na domu, ko mu naznani da je reč gotova, on ne da ne odgovarja, zamislil se je nazaj na Vrisko v svojo nekdanje življenje in pustil je vse na strani. Oznanje vedno da potrebuje denar a dela se nič. Zraven tega se sliši bi pustil novo pripravljena reč postaviti ali pa je še staro za nas dobro. Sedaj pa vidiš, ljubi „Štajerc“, da tudi ti gospodijo lažjo ne pa mi naprednjaki, in ravno te ljudi farbajo, kateri še z njimi držijo. Saj nas ne bodo več, sedaj je leto 1909, lepo je naše razvijte na pameti, mi domači farmani vas do pete dobro po-

znamo! Jaz vam odslej priobčim vsako malenkost naših Kozjaških narodnjakov. Zato upam da se poboljšajo, drugače vam pojasnimo vse. Za danes samo toliko, več prihodnjič!

Več naprednjakov.

Dramlje. O g. Ogrizeku župniku v Dramljah se pripoveduje, kako on sedaj v farovži in župniji razsaja in razlij, ker je bil njegov priziv proti seznamu davkoplacičnega izpisa od c. kr. okr. glavarstva Celje zavrnjen, ter se ima občinska volitev klub Ogrizekovem nasprotovanju vršiti. Pri tej priliki se Ogrizek opomni, naj nazaj pomisli, kako je on svoj čas v Čresnicah tamošnjega učitelja A. pri sodnji in okr. šol. svetu v Konjicah in v časnikih obrekoval, obdolževal in se legal: da isti vedno in polnoči vstaja, z lučjo po šoli hodi in straši!! po šoli „razbijja in razseja“! da se vse trese, zato je nevarno! in ljudje se ga bojijo!! itd. celo stran enacih hudobnih, nesramnih izmišljotin, — ter je sebe! in še sedem drugih za izpoved in priče ponudil. Ker pa sodnja in okr. šol. svet Ogrizek znacaj in njegovo vedenje nista poznala in ker je on strašansko hudo in nevarno čez učitelja naznani, sta 7 prič, vendar pa brez Ogrizeka, resnično v Konjice pozvala in izprashala. A med temi je načelnik krajn. šol. sveta razodel, da je učitelj kot njegov tajnik posebno tisti večer v pozno noč šolske račune sklepal, ter mu jih je drugi dan vedno položil itd. Učitelj pa je moral po nedolžnem še tem 7 pričam 14 kron pričnine plačat. Na to je župnik Ogrizek pač resnično po farovži razsajal, razbijjal in ropotal, ter po fari bezgal, ker se ni po njegovi „sveti svojevolji in škodoželjnosti“ zgodilo in posrečilo. Doticni učitelj pa ni le samo takrat, temveč navadno vsaki večer do pozne noči bral, se za uk pripravljal in šolske zveske pregledoval in pripravljal, a župnik Ogrizek je iz hudobije vse to kot: norost, strašilo in nevarnost sodnji itd. ovadil. Zato pa tudi posvetne in duhovske oblasti in gg. tovariši duhovnika zagrizena vedno bolj spoznavajo, se mu smejijo in ga prezirajo. Tako so ga menda ja tudi vsi Drameljčani spoznali, ter se bodo vedli njegove bodoče prisiljive občinske komande obvarovati!

* * *

Iz Rožne doline. Slovensko-klerikalne občine imajo dostikrat smolo s svojimi zaupniki. Ker je šla občina Rožek pri zadnjih volitvah v letu v črne roke, izvolilo se je posestnika Jožeka Paul iz Dolinčaka kot župana. Temu črnenemu gospodu se je kmalu potem neprijetnost dogodila, da se mu je dokazalo lepo kupčijo z ameriškimi švindlerskimi pilnami, katere ničvredne sleparije je nevednemu vse verječemu ljudstvu prodajal. In glejte: okrajna sodnja v Rožku je pred kratkim odsodila tega župana Paula zaradi neopravičene kupčije z zdravilnimi sredstvi na 300 kron globe. Deželna sodnja pa je to odsodbo potrdila. Ta čedna zadeva prvakom sicer ni posebno prijetna. Kajti kakšna mora biti stranka, ki trpi take ljudi v svoji sredi in ki jim celo poveri zaupniška mesta? Kar se pa tistih kmetov tiče, ki so se dati z lepimi a praznimi besedami pri zadnjih občinskih volitvah na prvaške limanice vjeti, gotovo svojo neumnost že obzajujejo. In prihodnje volitve bodejo pač pomedle s švindlersko prvaško vlado.

Jesenice ua Gorenjskem. Slaba mu prede! Komu? fajmoštru Zubukovcu. Seveda v blaženi Ljubljani pod komando izpokorjenega dohtaria Tavčarja, pobratima Šusteršica in Trillerja (zadnji nemške rodotvine)! so nam v sodnjemu kraju Teržič, Radovljica in Kranjskogora postavili za deželno-zborškega kandidata, bohinjskega duhovna kranjskega Janeza Piberja. Tega kateri nadzoruje bohinjske krave, naj bi tudi mi Jeseničani volili! Pa kaj še, ali morda nas celi svet za take neumneže ima, da se bodo mi pustili postaviti naše kandidate od ljubljanskih . . . Ne nikdar nikoli več. Na Jesenicali kot največji kraj na Gorenjskem vstavil se je lastni gospodarski odsek, kateri bode od sedaj na dalje, vedno iz kraja Jesenice pristnega gorenjskega kandidata postavil in preskrbel to, kar nam ljubljanski hujskati ne morejo preskrbeti! Pojte se solit vsi skupaj z vašim ruskim in srbskim Hribarjem vred, akoravno ste vse pope iz Kranjske z Bonzenturo

na pomoč poklicali; vam ne bode nič pomagačo. Na Jesenicalah, na Savi in na Javorniku se dani, to se je pokazalo 4. decembra p. l. Fajmošter Piber je propadel. Kake zasluge pa ima fajmošter Piber? Bohinje odgovorite nam na veliko vprašanje? Od bohinjskega tunela do jezera? In do tacega človeka maste vi največje zaupanje? !! Če vam prav, nam tudi! Ali je morda fajmošter Piber delavski kandidat? Delavci ali veste kako vas je Piber na jesniškemu shodu načarbal, kontra tako kmete v Teržicu? Pa naj bode zaenkrat, pri prihodnjih volitvah vam boderemo več povedali!

Novice.

Bojkot kazniv! Po nesrečnih septemberskih dogodkih so pričeli brezvestni a ošabni pravki na celi črti z bojkotom. Pametni človek se je tej nesramnosti smejal, kajti vsakdo vendar ve, da so Slovenci gotovo toliko od Nemcev odvisni, kakor ti od Slovencev. Vzemimo le vinogradnike ali živinorejce ali sadjorejce. Komu za Boga naj oddajo ti svoje blago kako ravno Nemcu, nemškemu kupcu? Iz tega stališča je bil bojkot smešen in ljudstvo je moralno žalibog posledice prvaške gonje na lastnem truplu čutiti. Ali bojkot je tudi v zmislu cesarske postave prepopovedan in kazniv. V tem oziru objavlja sekacija štajerska zvezde avstrijskih industrijev te dni v dnevnih listih sledičo izjavo: „— V zadnjem času se množijo slučaji, v katerih se uresničavajo zlasti iz narodnostnih vzrokov proti posameznim delom in podjetjam industrije bojkotna gibanja. Kakorkoli se misli o splošni opravičenosti našemu času primerenga bojnega sredstva bojkota, je vendar gotovo, da se dobri bojkotna gibanja, ki preko meje dovoljenega in ki se jih mora smatrati že na podlagi obstoječih postav za prepopovedana. Tu-sem spadajo brez dvoma bojkotna gibanja, s katerimi je hujšanje proti narodnemu zdržanju, katero se zasleduje izrečeno po § 278 kazenske postave. Ako se na ta način taka bojkotna gibanja označi kot kazniva in prepopovedana, dana je pa tudi možnost, da se toži njih povrzočitelje na temelju meščanskega zakonika za povračilo napravljene škode. Nadalje ni treba dokazati, da se je škodo napravilo s to ali ono posebno opombo; § 1301 meščanskega zakonika dela tudi one osebe odgovorne, ki so zdrženo pomagale napraviti škodo z zapeljavanjem, pretanjem, ukazom, pomaganjem, skrivanjem itd. Po § 1202 se sicer lahko povrnite te škode od vsakega udeleženc nepostavnega bojkotnega gibanja zahteva. Naši člani naj se torej teh dejstev spominjajo in naj ob priliki par hujšajočih listov ali hujšajočih agitatorjev primejo in za povrnite škede tožijo.“ — Tako govorja v Spis. In spis se krije s postavo. Mi ponavljamo torej še enkrat glavne točke: 1. Bojkot je na Avstrijskem strogo prepovedan. — 2. Kdor bojkotira, ne bode samo zaprt, temveč mora tudi vso škodo povrniti, ki jo je napravil bojkotiranemu podjetniku. — 3. Ako me bojkotira več oseb, jaz pa dobim le eno, potem je ta za vso mi prizadeto škodo odgovorna. — To niso šale, temveč to je krvava resnica! Mi opozarjam torej svoje somišljenike, naj vsacega, kdor bi se dal od brezvestnih prvakov zapeljati in bi razširjal proti njim prepovedano geslo „Svoji k svojim“, takoj k a z e n s k i s o d n i j i n a z n a n i o v o b e n e m potom sodnije od njega povrnite v p r i z a d e t e šk o d e zahtevajo. Tisti kmetje pa, ki niso naši somišljeniki, ki pa se dajo od nasprotniku hujskati, bodejo sami izprevideli, da je geslo „Svoji k svojim“ ravno taka sleparija kakor svoj čas konzumi. K d o r b o j k o t i r a , p r i d e v z a p r i n p l a č a šk o d o !

Slovenski klerikalci se delajo zdaj za strastne sovražnike Nemcev in sploh nemštva. Tako delajo, kakor da bi nemški jezik sploh ne bi bil potreben in kakor da bi i sami lahko brez njega izhajali. Ali klerikalci se motijo in semertja jim vrže ta ali ona „garjeva ovčica“ resnico prav odkrito v obraz. Vodja vseh slovenskih klerikalcev je dr. Šušteršič. O temu možaku, ki ima baje od žlindre umazane roke, piše „Naprej“ tako-le:

1. Dr. Šušteršič je izjavil, da je Celje za Slovence „Fremdes Gebiet“!